

FEJÉR SZILÁRD KUTATÓ SZERINT LESZ A JÁRVÁNYNAK HARMADIK HULLÁMA, CSAK AZ A KÉRDÉS, HOGY MIKOR KÖVETKEZIK BE

Nagyon fertőző az új, angol mutáció

Fontos, hogy elkülönítsék, ki-mutassák az új típusú koronavírus nagy-britanniai mutációját, mert ez sokkal fertőzőbb. Fejér Szilárd vegyész, a Pro Vitam diagnosztikai központ kutatója szerint kiterjedtebb járványtani feltáráshoz van szükség, hogy a fertőzési láncot le lehessen állítani, a következő hónapokban pedig óriási jelentősége lesz világszerte az új variánsok nyomán követésének.

» BÍRÓ BLANKA

Kolozs és Bihar megyében is hivatalosan igazolták már az új típusú koronavírus nagy-britanniai mutációját. Országos szinten eddig huszonhét esetben mutatták ki a mutáns vírustörzset, legutóbb tegnap egy 51 éves bukaresti nő esetében, a napokban egy Bihar megyei férfinél, valamint Kolozs megyében is igazolták az új változatot. Akkor a szekvenálást (egyedi genetikai variánsok azonosítása) a MedLife laboratóriumaiiban végezték, több városból szűrőpróbaszerűen beválogatott mintákból. Fejér Szilárd, a Pro Vitam diagnosztikai központ kutatója tegnap hírül adta, hogy sepsiszentgyörgyi laboratóriumukban is találtak mintákat, melyek az angol változattal való fertőzésre utalnak. A két, gyanúsnak ítélt mintát elküldik szekvenáltatni, annak eredménye erősíti meg hivata-

losan a mutáció jelenlétét. „A következő hónapokban óriási jelentősége lesz világszerte az új variánsok nyomán követésének, és ezért jóval több mintát kellene szekvenálni Romániában is. Sajnos sok állami intézménynél csak kihasználatlanul tartják a jobbnál jobb, többnyire EU-s forrásból beszerzett, méregdrága szekvenálógépeket, mert nincs megfelelő személyzet, vagy túl drága a szekvenálás, vagy mindkettő” – részletezte a kutató. Hozzátette, nem az a kérdés, hogy lesz-e harmadik hulláma a járványnak, hanem az, hogy mikor, és ezt az angol variáns okozza-e majd nálunk, ami súlyosabb következményekkel jár.

Szélesebb körű járványtani feltárás

Fejér Szilárd kérdésünkre kifejtette, azért fontos, hogy elkülönítsék, kimutassák a mutációt, mert ez sokkal fertőzőbb, tehát kiterjedtebb járványtani feltáráshoz van szükség, hogy a fertőzési láncot le lehessen állítani. „Lehet, egy hónap múlva már nem lesz releváns, hogy a koronavírus vagy annak a mutációja, mert ez utóbbi annyira elterjed. De amíg ez nem történik meg, lényeges, hogy széles körű epidemiológiai feltárással, a fertőzöttel kapcsolatba kerülők elkülönítésével lassítsuk a terjedését” – részletezte a kutató. A két agresszíven terjedő változat könnyebben fertőz, ezért terjedése aggodalomra ad okot. Az angol mutáció Angliában már átvette a „piacvezető szerepet” az új fertőzések között, rengeteg országban, így Romániában is megjelent. Fejér Szilárd hangsúlyozta,

A kutatók szerint fontos, hogy le lehessen állítani a fertőzési láncot a vírus új változatai esetében

mivel a mutáció hatékonyabban terjed, várható, hogy ez lesz a domináns változat, de mindenki azt szeretné, hogy ez minél később történjen meg.

Egyszerű PCR-teszttel egyelőre nem lehet kimutatni

Az egyszerű PCR-teszttel nem lehet kimutatni egyelőre, hogy a koronavírus mutációjáról van-e szó, de valószínűsíthető lehet. „A PCR trükkje épp az, hogy úgy tervezik meg a teszt komponenseit, hogy a polimeráz csak egy vagy több adott génszakaszt szaporítson abból a káoszából, ami a mintában van. Ehhez szükségesek az úgynevezett primerek, ezeket úgy tervezik, hogy erősen kapcsolódjanak a detektálni kívánt génszakasz egy részéhez. A vírus génszakaszából három olyan rövid részhez, amely csak és kizárólag a koronavírusra jellemző,

» **Lényeges, hogy széles körű epidemiológiai feltárással, a fertőzöttel kapcsolatba kerülők elkülönítésével lassítsák az új mutáns terjedését.**

és nem találhatóak meg semmilyen más élőlényben” – részletezte Fejér Szilárd. A járvány kitérőre óta rengeteg gyártó fejlesztett PCR-teszteket, amelyek segítségével közel 100 százalékos pontossággal kimutatható a koronavírus a mintából. A teszt fejlesztésekor a kulcs a primerek megtervezése. Az egyik nagy cégnél úgy tervezték ezeket a primereket, hogy épp beleesett az angol variáns történetébe egyik fontos mutáció valamelyik primerszakaszba. Ennek eredménye, hogy a vírus tüskefehérjéjének kódoló génszakaszát ennek a gyártónak a tesztje nem képes detektálni a PCR-reakció során. A teszt tervezésekor még szó sem volt az angol változatról, senki nem gondolt arra, hogy a vírus tüskefehérjéje ilyen irányba mutálódhat. Viszont akik Angliában rutinszerűen használták ennek a gyártónak a tesztjét, az ősz folyamán azt vették észre, hogy egyre több olyan pozitív minta van, ahol a keresett 3 jelből az S génszakaszra várt jel hiányzik. Így hamar rájöttek, ezzel a teszttel ki lehet szűrni az új variánsot. A Pro Vitam decemberben rendelt ettől a gyártótól, és januártól szűrőpróbaszerűen alkalmazzák ismeretlen mintákon vagy gyanús pozitív minták újratestelésénél. Az erősen pozitív minták egy részét újratestelik ezzel a teszttel, és a valószínűsíthető pozitív minták egy részét, melyeket tünetes személyektől vagy kontaktszemélyektől vesznek, szintén ezzel a teszttel nézik. „Csak idő kérdése, hogy mi is találjunk olyan mintát, ahol két jel van a három helyett” – mondta a kutató.

Partnerségben a BBTE és Hargita

» KRÓNIKA

Stratégiai partnerségi megállapodást kötött tegnap a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) és a Hargita Megyei Tanács. A keretmegállapodás magában foglalja a tudományos és kulturális kapcsolatok létrehozását, valamint a két intézmény közös kutatási vagy egyéb tevékenységének lehetőségét, célja pedig az intézményfejlesztés, a felsőoktatás, valamint a helyi közösségek fejlesztése. „A megállapodás két fő okból stratégiai. A BBTE multikulturális egyetem, amelynek önálló magyar tagozata van, így akadémiai és kulturális felelősséggel tartozik az egész ország magyar közösségével szemben. Emellett az egyetemnek kihelyezett tagozatai vannak az egész országban, ami felelőssé teszi azokkal a helyi közösségekkel szemben is, ahol ez az intézmény található” – fogalmazott Daniel David, a BBTE rektora. Hozzátette, a BBTE jelenlétével ezek a közösségek tudományos/egyetemi közösséggé válnak, így középpontba kerülhet az oktatás és a társadalommal ápoló kapcsolatok. Mint kifejtette, jelen esetben a két fő ok kombinációja hívta életre ezt a stratégiai megállapodást, amelyet programszerűen hajtják végre. Borboly Csaba, a Hargita

Megyei Tanács elnöke is örömet fejezte ki a keretszerződés aláírásával kapcsolatban, hiszen így hivatalossá vált az eddigi informális együttműködés. „Azokban az együttműködésekben hiszek, amelyek konkrétumokra épülnek, és ez esetben ilyenekről van szó, a megyei tanácsnak van gyakornoki és önkéntes programja, de a különböző munkacsoportokban is várjuk a fiatal szakembereket. A Hargita Megyei Tanácsnak jelenleg három egyetemmel van együttműködési szerződése, ezek szakterületei kiegészítik egymást” – mutatott rá a tanácselnök.

Az együttműködés olyan programok lebonyolításához nyújt keretet, amelyek hozzájárulnak a két intézmény közötti kapcsolatok előmozdításához és megszilárdításához, illetve amelyek segítik a helyi és megyei közösségek fejlődését és a felsőoktatás fejlesztését, különös tekintettel a BBTE Hargita megyei kihelyezett tagozataira (Gyergyószentmiklós és Székelyudvarhely) – olvasható a BBTE kommunikációs és PR-iroda oldalán.

A megállapodás szerint a hagyományos oktatáson (alap- és mesterképzés) kívül ezek a programok és tevékenységek magukban foglalhatják a nem hagyományos oktatás (nyílt tanfolyamok) formáinak fejlesztését, amelyek a helyi és regionális igényeket szolgálják.

Tankönyvhiány a második félévben is

» SZÉCHELYISTVÁN

A második félévet is tankönyvek nélkül kezdik a magyar tannyelvű osztályokba járó nyolcadikos diákok. Demeter Melinda, a Hargita Megyei Tanfelügyelőség tankönyvekért felelős munkatársa emlékeztetett, a diákok szeptemberben három tantárgyból kapták meg az új tanterv alapján készült tankönyveket, a többi tantárgy tananyaga azóta sem került nyomdába. A helyzet nem változott, mindeddig nem is rendelhetek a hiányzó tankönyvekből, a nyolcadikosok képesség-felmérő vizsgára való felkészítését illetően viszont történtek előrelépések, ugyanis elkészültek a tételeminták, és közzétette azokat az oktatási minisztérium. „Ezek nem késtek, ki vannak dolgozva, tehát a tanárok már tudják, hogy mi alapján készítsék fel a diákokat a vizsgára” – mutatott rá a tanfelügyelőség munkatársa.

Noha a magyar nyelven tanuló nyolcadikos diákoknak csak román, magyar, illetve angol nyelvből vannak tankönyvei, nemrég az egyik tankönyvkiadó vállalat elérhetővé tette a tanfelügyelőség és a pedagógusok számára öt-hat, nyomtatásra váró tankönyv digitális formátumát.

Ez alapján arra következtetnek, van esély rá, hogy a közeljövőben a nyomtatott tankönyvek is elkészülnek – vélte Demeter Melinda.

Több kiadó is készít tankönyvet egy-egy tantárgyból, így a pedagógusok választhatnak majd az alapján, hogy melyiket szeretnék használni. Az egyik kiadónál érdeklődtek és azt a választ kapták, hogy esetükben februárra van le szerződve a nyomtatás, tehát van már konkrét ütemterv a minisztérium és a kiadók szintjén – részletezte a helyzetet a tanfelügyelőség munkatársa. Hozzátette, amint lehetővé teszik a tanfelügyelőség számára a megrendelések leadását, gyorsan megérkeznek a tankönyvek is, hiszen korábban a rendelések leadására megszabott határidő vége után egy héttel már megkapták a tankönyvszállítmányokat.

Demeter Melinda szerint a tankönyvhiány nem okoz áthidalhatatlan akadályokat a nyolcadik osztályokban, ugyanis értesülései szerint sok iskolában a régi tankönyveket használják. Az új tanterv által hozott tananyag-módosulások elsősorban a román nyelv és irodalom tantárgyat érintik, abból viszont már a tanév elején megkapták az új tankönyveket a diákok.

» **Demeter Melinda szerint a tankönyvhiány nem okoz áthidalhatatlan akadályokat a nyolcadik osztályokban, ugyanis értesülései szerint sok iskolában a régi tankönyveket használják.**